

# BRASSÓ.

Rémmentelen levelek el nem fogadtatnak.

## Előfizetési árak:

Helyben három hónapra, vagy  
hátréla postán külföldre.

Egész évre . . . 2 frt — kr  
Félévre . . . 1 — 50  
Negyedévre . . . 50 —  
Külföldre egész évre 20 frank.

Egyes száma ára 5 kr., a kapható  
a kiadványban és Brassó Eszter  
ker. boltoknál is.

## Politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi lap.

As E M K E. brassómegyei választmányának és a Brassói Magyar Polgári Körnek

hivatalos közlönye.

## Megjelenik hetenkint háromszor: kedden, csütörtökön és szombaton.

Szerkesztőség: Iroda

Brassó, Kolozsvár-utca 26. szám alatt.

hová a lap szelvére illeszkedik kölcsönösen intézkedik.

A szerkesztővel levelezni:

FEJÉR VILMOS.

Kézírták vissza nem adhatók.

A lap kiadó-hivatala:

Brassó, Kolozsvár-utca 26. sz. a.

Idő kiadóval és előfizetési plázzal és hirdetések díjait.

Hirdetési felvételek a kiadó-hivatalban

## Hirdetések díja:

4 hasznos gimnázium- vagy  
annak helyre 5 kr. Nagyobb és  
előbbi hirdetések díja kétféle.  
Minden egyes hirdetés  
mely után meg kell 20 kr.  
belföldi díjat.

NYitendő költsége 50 kr.

Hirdetési és NYitendő díjat  
előre befizetni.

## Névkultusz.

Nem egyszer hangzott már fel a panasza a lapok hasábján a fölött s nem is jogosulatlanul, hogy társadalmi életünk semmiképpen sem fejlődött meg azon várakozásunk, melyet a szemlélet albor közt s a melynek hatására az intéző és vezető körök is vándorok, mint miközben természetesen következmények.

Tény, hogy a magyar társadalom külsőleg régóta között nincs semmi összekötő, összetartó kapcsol, sőt nem egyszer a társadalom egyes mozgóköréből egy-egyének, ha nem roszmunka szándékai, de bizonyára vastag tapasztalatossággal, tapasztalatlan tévedésekkel hízelnek elő sürdölőseket, föltételekkel és okokkal azt, hogy a különben humánus ügyek támogatásait is elmenjenek köztük.

Hírh, az ember gyaró, s nem mindenkinek adott, hogy indultatlan alkalmi tudjon, a leginkább fáj neki az, ha kisvességy tudatában is melletti ott hat totta erőnye a nálánál hatalmasabbakéval, erősebbekével egyenlő.

Jelen cikkünk kezdetében nem kívánunk társadalmi életünk bájára is kiterjeszkedni; ezúlnak e jól szert csak az, hogy ez szerintünk indokoltatlan s következményben borsok látszó, nem csaknem általános betegségekkel fel-felülvédő visszafelé irányuló hírlap fel azok figyelmét, a kik leteleknek e nyavalásban és a kik épen ezek ténykedésükkel nem a legjobb szolgálatot teszik magyar társadalmunknak.

E lapok egyik kiérdemelt titkos szerkesztője búsánk hivatkozott arra, hogy ha más érdeme nincs is 5-6 havi szerkesztőségnek, annyi még is van, hogy

a névkultusz áldástalan ápolását a lapból exkommunikálta. — Jól tette Nem, nekünk, s nem hoznak való. — Ámde a névkultusz után ő maga a szerkesztő is is exkommunikált, s a régi báj most már haszárbanja megy.

Hogy nagyon messze ne is menjünk; egyik közelbeli számban ápolás után tve egy az Európában tartott ott népi lakomáról, a melyen az író ott látott 17 megvezetett urat s egy tanári kart. — Láttott tehát mintegy 20 embert.

Egyazonas lapban egy társas vacsoráról írtunk, mely éjszakai körül 30 szék; illetve 75 vendég s 34 felvétel kisasszony vett felelőny részt.

Nem hiszem, hogy tévednék, midőn állítom merem, hogy fennbéli számoknál híltel sem adok, nem, mert az ünnepi lakomán úgy, mint a társas vacsorán a nemzeteteken kívül még sokan-sokan voltak jelen, csak a tudósok nem vették őket észre.

S nem épen ez az észre nem vétel az, a mely egyik okozója a társadalmi életbe is mindinkább át szivárogo közönytőlenség, mely legeslegnek a közérdek. — Mert használ-e valmit a tudós azoknak a kiket letelekíteni jónak láttak? Nem; letelekített, hogy városunk azon t együlési egy azon jelentek meg az ünnepi lakomán, csak a fizeteltelme családok nem azért támogatott, segítették egy jóközny egyesített törekvés, hogy nevelj újságba nyomassanak, hanem mert fizeteltelték, rokonszenvetűek alkarták kifejezésre juttatni az ünnepi intézet írást, s mint félrelelték, vagy koronázott könyvet kívántak letölteni a sírók szeméről. — De határozottan ártottak a magyar társadalomnak, mert alkalt-

mat nyújtottak arra, hogy a mindnyájunknál közösen tapasztalt emberi gyarlóságot ideből kifolyólag féltékeny, egymástól ideből gonkedők legyünk. Hisz egy társaságban A. ép oly jól és erkölcsi személy, mint B, és X forintja semmivel sem nyom többet a mérlegben, mint Y bírja.

Társadalmi életünk erős, impozansnak és úgy lehetjük, ha a legeslegsebb lyebnek látszó okot is keráljuk, melyek okozta szétszórás, idegenkedés lehetne, flyennek tartom a névkultusz ápolását is.

Leleltetés mindnyájunkra a közne egyetemes, egyenlő megismerés, becsülés; a kulcsoltat rétegek közti látszólagos or nem ártáhatatlan, csak igazán akarni kell.

Akarjunk!

## Pro domo.

Brassó, 1892. október 17.

Üzleti vagy házias szempontból, de mindenesetre indokból és céltudatosan telepítették meg a „Brassó” nyomdája és kiadó hivatala városunkban múlt évi május 20-án. Nagy örömet ígérték neki.

Leleltetés karoltak fel a nyomdát s a július 2-án csinos mezeben megjelent lapot is. Hisz az újdonság isgere mindig szokott hatni! S mert a lap szerkesztője neve és jellege egymaga elég biztosított nyújtott a missiókés orgánnum felhasználására, — maga a nyomda is képes volt bizalmat öberezteni vállalatát iránt, s lét-retegel a kolozsvári „Köznevelődés” irodalmi és műnyomdai részvétel-társaság közreműködése és helybeli részvényesek toborzása után a jelenleg itt fenálló főtekelepe említett Köznevelődésnek, melynek

részvényese ma tartják meg a f. hó 8-ikéről közelebbi akadályok miatt elhalasztott közgyűlést Kolozsvárról.

A közelebbi akadályokról nem teszünk említést. Üzleti vagy erkölcsi elvek fog-nak-e ma látha emek brassói főtekelepe érdekében, az csak egyenként illet. De igen is illeti városunk magyar társadalmát, tudni azt, hogy van-e megbízható nyomdák, melyeknek a többi politikai lapok bírnak, vagy nincs.

Tudjuk azok, a kiket illet, hogy a Köznevelődés brassói főtekelepe nem csit-nál valami flyens üzleteket ab ovo, Halva született gyermek volt. A kezdetben brit-ításnak kiképzett munkások (csak az 1897/-iki iskolai programmok gyönyörű) általánosra hivatkozott) meddő eredménytelenségek és mérő phantasmagoriának bizonyult be.

Ily állapotban elrontott üzletvezetés után nem csoda, ha a közbizalom is csökkent, nem tekinthe, hogy egy haszonúlt helybeli czég versenyezkedésre a vezető nélkül maradt magyar nyomdát tulzárta. Annál is inkább, mivel maguk a helybeli részvényesek kezdték a brassói magyar nyomda életképességében kételkedni és töle elfordulni. Mi több, a nyomdának onnan kellett gancsot és kisbetsített szendvednie, a honnan azt legkevésbé várta. Így közelelt az anyvi garral és „házafas” öntözésgépek léteitét nyomda mindinkább a népszerűtlenség felé.

Kik ebben hibásak, mellesé, de maga azon tény, hogy a nyomda „tho by, o not tho by” létkérdése körül személyes érdekek is merülhetnek ma fel, azt bizonyítja, hogy házafas lepte alatt mindnyájúdvos a fázódás.

hátas által megnyerte élet-feltekés azon irány-lát, melyet látva népi szabály, hogy földi és örökélettelét nem betheltesse.

Statistikailag ki lehetne mutatni, hogy különösen helygyermeknek is anyja házja rendezen az erkölcsi élet bukásával szokott járt. Flyekek még a sír mely árdenben is megdobban az anyai sír s edelő kör: hogy ment-sük meg szerencsétlen árváit; gonddokosok róla. Mert hisz nemcsak földet nem lehet az emberi leteleknek annál: megmonteni a tévelygést; megmonteni az embert és a lelt, az isteni szikrat; kiféleti az embert, hogy a társadalomnak munkáiból, hasznos tárgyá válasszon.

Ily gondolatok jártak át egész váloamt, mind a rom. csak, árvasok alig növekedt baszárát megtekinthet. Kérelmet senekből monten egyik tárgyát a másikból. A sok szép esőtligi tárgyank mintha mindenike egy-egy árvasoktól romlóly arandok kálta volna velen. Mintha mindnyájunkra egy árva ház-lás zavart hangzott volna tolem: „Létezőre arcocorral a bánat körébe: méltó jutalmait, ki nemesszevitek, legyen az öröknyelvény, mely forrást halás szivemre bírja”.

Jelenem! ha minden ember emberen találdatásához iton jártaérod a földön kotal-mód. Ha minden ember rajta lenne, hogy töle tolethegye segíten letelekni az iszégesek,

a szétszétgen szerenők mindenike egy-egy mást arandok találtatás társadalmi életünk. Mily szépre tolethetők kinyitók nézőre o meg! Mily tökéletes harmonia látnékunk a dalában az emberi társadalomnak: kápisztura abból az elgedetlenségtől, a fenhéztás, a rang-különbségek szét, az emberi társadalom mar-kat végeztőllyllyt flyegőttel betegségeit. Miert nem látnék be már egyezt azt, vagy miert nem keresnek annak okát, s hogy egy-örömök, mely résztvőre színtekben bírja alapot, lekicsenített világban fölé a világ minden kinevető? . . .

S most töljünk ujból vissza a bezárás: Valóban letelekényes egy teremtés a nő! kívált, ha valamely cél elérésére sávo mélyből meríti a lelkesedést; a lelkesedést, mely fázódásnak nem ismer, s mely egyedre a semmiből is képes kedvetlen, meglopt teremtési.

Két látnak a bezárásba. A szemből-szemből késmunkák, melyeknek minden egyes utódosából énomulit izés, kifolytatatlan tolem besele: valóban megtekinthet még a látszó líri közönytég is. Anyára népek a kálitól tárgyak, mely rajtam is edelő vett az órára, a melyek pedig az imént érden el-tellem — bár csak én is nyertekben valamit! Persze nyomában egy jobb gondolatom támadt, hogy t. t. visszadánam bír' én azt a

## TÁRSASÁG.

### Kereszt.

Isomon mért sujt kezelt le,  
Mint véletlen ellensé;  
Hogy ram rakott leteleknyebb,  
Legelőrebb keresztelt.

Mindenkinek adás keresztelt,  
De a melyik engem nyom,  
A legújabb, legújnyabb,  
Mert a nere „rigelom”.

Ámde túró, isz fíad is  
Horús a nagy keresztelt.  
A midőn a hitvány tömeg  
Ha kálit: „perat”!

Megantó t'nyit engem,  
Bár nehe a törelem;  
De vigaszt nyom szíveimnek  
Az, hogy helyem bírtelen.

K. H.

### Az árvas bazára.

Szerény ember szándékát fölten isen bírja, — tartja a közmondás. Az árvasnak is van ártyok, ott fón az égben; nem feledke-





